

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

III. Quænam sint Regulæ, quas hoc cap. 1o Aristoteles, adfert. Referuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

catione; nam ut vidimus, sæpè contingit aliquid esse unum significatione, & duplex voce; item unum voce, & duplex significatione: quia tamen suprà diximus, voces & res esse Vniuersales in prædicando.

xx. Adde, in Vniuersali quidem reali, pro complexione, vel incomplexione terminorum attendi significata ut significata unà vel pluribus vocibus expressa, non verò in vocali; sed voces ut voces, unum vel plura significantes; ita scilicet, ut per ly *unum significatione* præcisè ab Vniuersali reali excludantur plura significata ejusdem termini sive vocalis, sive mentalis: per ly verò unum voce præcisè plures voces habentes plura significata; æquè 1°. id est in recto significata, ut *animal rationale*, & non, *corpus animatum*, quia *corpus animatum*, utpotè res habens animam, & subiectum in recto, & formam in obliquo importans, non excluditur: nam sicut in rebus concreta accidentaliter ut *album*, quæ non significant multa æquè 1°, non excluduntur per ly *unum significatione*, ita nec in vocibus voces, quæ non significant multa æquè 1°, excluduntur per ly *unum voce*.

DIVISIO II.

xxi. **E**orum quæ sunt; alia de subiecto dicuntur, (id est, de inferiori prædicantur) in subiecto verò (puta inhætionis) nullo sunt, ut homo & cæteræ substantiæ Vniuersales: alia sunt in subiecto, & de subiecto nullo dicuntur, ut hæc *albedo* & omnes formæ accidentales singulares: alia de subiecto dicuntur, & in subiecto etiam sunt, ut *albedo* & omnes formæ accidentales Vniuersales, quæ de suis inferioribus prædicantur essentialiter, & sunt in subiecto inhætionis mediantibus suis singularibus: alia neque in subiecto sunt, neque de subiecto ullo dicuntur, ut *Petrus* & cæteræ substantiæ singulares.

DVBIUM III.

Quenam sint Regule, quas hoc cap. 1°. Aristoteles adfert, Referuntur.

REGULA I.

Ante-prædicamentalis,

xxii. **C**um alterum de altero dicitur ut de subiecto, quæcumque de predicato dicuntur, eadem etiam de subiecto dicuntur.

xxiii. Iuxta mentem Aristotelis istius Regule hic sensus est, quidquid, ex directè contentis in recta linea prædicamentali, prædicatur de predicato alicujus propositionis tamquam de inferiore, prædicatur etiam de subiecto tamquam de inferiore.

xxiv. Dixi, ex directè contentis in linea prædicamentali, quia alioqui hæc sequela esset bona, *Petrus est rationalis, sed rationale, ne quidem est substantia incompleta, ergo Petrus ne quidem est substantia incompleta.*

REGULA II.

Ante-prædicamentalis,

xxv. **D**iversorum, nec subalternorum Generum, diversæ Specie Differentiæ sunt; at sub-

alternorum easdem esse Differentias, nihil vetat.

xxvi. Hujus Regule sensus est; genera diversi Prædicamenti & quorum alterum sub altero non ponitur, habent diversas Specie Differentias; ut *substantia* & *quantitas*; ejusdem verò Prædicamenti, & quorum unum sub altero ponitur, posse habere easdem, ut *corpus animatum* & *animal*, nihil vetat. Hinc aliud est Specie materiale, quod contrahit substantiam ad corpus, ab eo quod contrahit qualitatem ad qualitatem corpoream; nam illa objectivè est substantia; hæc verò objectivè Accidens; quare ly *materiale* respectu substantiæ & qualitatis est æquivocum.

DVBIUM IV.

Quid & Quoruplicia Analoga.

xxvii. **A**ntè Resolutionem Suppono Analogiam Græcè sonare similitudinem, comparisonem, proportionem, &c. Undè Analoga dici possunt ea, quæ sub eodem nomine habent aliquam similitudinem, comparisonem, proportionem, &c. Verum ad Aristotelem 4°. Metaph. cap 2°, & lib. 5°. cap 6°. conformius & definitionibus æquivocorum consonantius. Sit

RESOLUTIO I.

xxviii. **D**ico 1°. Analoga sunt quorum nomen commune est, ratio verò substantiæ nomini accommodata, partim eadem, partim diversa. Clarebit definitio explicatione specierum Analogorum.

RESOLUTIO II.

xxix. **D**ico 2° rectè cum Cajetano Analoga dividuntur in Analoga inæqualitatis, attributionis, & proportionalitatis. Analoga inæqualitatis sunt illa, quæ participant rationem unam univocam, cum aliqua inæqualitate perfectionis differentiarum contrahentium; sic homo & brutum sunt Analoga respectu nominis *animal*, quia rationalitas & irrationalitas, quibus *animal* contrahitur ad hominem & brutum sunt inæqualis perfectionis. De hac Analogia intelligendus Aristoteles 1° Physicorum cap. 4°. dum ait, In Genere latere multas Analogias, equivocationes, &c. Ens esse Analogum; non eodem modo dici de substantia & accidente; sed sicut sanum de corpore & medicina; non quod Accidens sit ens tantum per ordinem ad substantiam, sicut medicina est tantum sana per Ordinem ad corpus; sed quod sicut sanum absolute antonomastice de solo corpore dicitur; ita ens de sola substantia. Quidquid enim sentiat Aristoteles, certum est ens non esse Analogum attributionis respectu substantiæ & accidentis, uti est sanum respectu corporis & medicinæ; sed ut summum inæqualitatis: verum hujusmodi inæqualitas non impedit univocationem; alioqui ferè omnes Species essent Analoga Analogata respectu sui Generis; quandoquidem omnes ferè sint inæqualis perfectionis; undè consequenter dices, dictam inæqualitatem non constituere Analogiam propriè dictam.

xxx. Analoga attributionis sunt quorum nomen commune